

Ny giv for matnasjonen Norge

Norsk landbruk produserer trygg og god mat, samt en rekke viktige samfunns-goder som levende bygder, vakre kulturlandskap og biologisk mangfold. Landbruksnæringa er ei av de største næringene i landet med om lag 100.000 arbeidsplasser til sammen i jordbruk og mat-industri.

I framtida vil verden oppleve større prissvinginger, høyere matvareprisar og fare for en vanskeligere forsyningssituasjon. Norge er blant OECD-landa med lavest sjølforsyning. Å øke norsk matproduksjon vil i dette perspektivet bli sær-s viktig.

Klima er en annen stor utfordring for verdens-samfunnet. Overgang til fornybar energi er svar-et for å redusere CO₂-utslippene og møte fram-tidig mangel på fossil energi. Landbruk vil være ei viktig del av løsningen.

Norges Bondelag mener at økt mat- og energi-produksjon basert på norske ressurser må være hovedfokus i den nye Landbruksmeldinga.

Våre krav:

Utnytt norske

ressurser

Landbruksministeren har uttalt at "vi må gjøre det vi kan for å brødfø vår egen befolkning", en målsetting som Norges Bondelag fullt ut deler. For å sikre at produksjonen øker i takt med befolkningsveksten må både jordbruksarealet utvides og arealproduktiviteten økes. Dette er i sterk kontrast til dagens trend med nedgang i jordbruksarealet og fallende arealproduktivitet.

En rekke tiltak vil være nødvendige for å møte utfordringene fram mot 2020:

1. Importvernet må styrkes innenfor gjeldende internasjonale avtaleverk. Fleksibiliteten i det norske tollregimet må utnyttes for å sikre norsk produksjon og foredling.
2. Grovfôrressursene må utnyttes best mulig og kornproduksjonen må styrkes.
3. Jordvernet må styrkes, brakklagt jord tas i bruk og nydyrkinga økes kraftig.
4. Det må stimuleres til økt arealproduktivitet.

Sterkere jordvern

Dyrka jord er en knapp, ikke-fornybar ressurs. Nedbygginga av dyrka jord må bremses. I dag har Norge 1,75 dekar fulldyrka mark per person mot 2,7 daa/person i snitt i resten av verden. Totalt ble jordbruksarealet redusert med over 170 km² fra 2007 til 2009, noe som tilsvarer det samlede arealet i Sande kommune i Vestfold.

For å verne om jordressursene er det nødvendig med langt sterkere tiltak enn i dag:

1. Forpliktende målsetting om minimum 1,8 daa fulldyrka jord i produksjon per innbygger.
2. Dispensasjonsretten i § 9 i Jordlova må overføres fra kommunene til fylkesmannen.
3. Jordlova §9 om omdisponering av dyrka mark må innskjerpes. Det må bare være lov å omdisponere jord for nasjonalt viktige samsfunnsinteresser.
4. Utbygging blir pålagt å sikre nydyrking tilsvarende det dobbelte av nedbygd areal.
5. Det må innføres lovhjemmel for vern av dyrka mark, på linje med naturvernområde.

Energi og klima - fossilfritt landbruk

Landbruket har som mål å bli fossilfritt innen 2030. Fyringsolje og fossilt drivstoff må erstattes med fornybare energikilder. Produksjon av 2. generasjon (2G) biodrivstoff kan bli ei ny vekstnæring for landbruket gjennom partnerskap mellom stat, skogindustri og landbruk. Dette forutsetter:

1. Støtte til videre teknologiutvikling og innfasing av anlegg for fornybar energi.
2. Bedre rammevilkår for drift gjennom avgiftsfritak, driftsstøtte og krav om innblanding av 2G biodrivstoff i fossilt drivstoff.
3. Maskinbransjen og næringa må i samarbeid tilpasse maskinparken til 2G biodrivstoff.

Bedre økonomiske rammevilkår

Gode rammevilkår som gir akseptabel inntekt til bonden er helt avgjørende for å sikre rekruttering og opprettholde og skape nye, attraktive arbeidsplassar og dermed nå vedtatte produksjonsmålsettinger. Forskjellene i inntekt mellom jordbruket og andre yrkesgrupper er alt for stor. Det er behov for å styrke inntektsmulighetene. Norges Bondelag foreslår følgende forpliktende inntektsformulering i Landbruksmeldinga:

”Bønder er selvstendig næringsdrivende med et eget ansvar for inntekt. Gjennom landbruks-politikken må rammevilkårene utformes slik at yrkesutøvere i jordbruket gis muligheter for en kronemessig lik inntektsutvikling og sosiale vilkår som andre grupper. For å sikre rekrutteringen til næringa må inntektsforskjellene til andre yrkesgrupper reduseres gjennom lavinntektstillegg.”

Investeringspakke

I jordbruket er det et stort etterslep på investeringer. Behovet for investeringer knytta til driftsbygninger det neste tiåret er beregna til minst 50 mrd kr. Støtte til nyinvesteringer er nødvendig for å medvirke til fornying av driftsapparatet og bedre lønnsomhet. Investeringsvirkemidler må innrettes slik at de sikrer en bruksstruktur som er tilpassa arealstrukturen i landet vårt.

For å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet og stimulere til rekruttering ser vi behov for følgende investeringspakke:

1. 14 mrd kr i støtte blir stilt til disposisjon over 10 år, dvs 1,4 mrd/år. Pakka må stimulere til investeringer for både mindre og større bruk over hele landet.
2. Ordninga med rentestøtte utvides for både gjennomførte og planlagte investeringer.
3. Avskrivingsattsene på driftsbygninger dobles fra 4 % til 8 %.
4. Fondsrordninger med skattefordel blir etablert.

